

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YÖNERGESİ

(Senatonun 12.09.2025 tarihli 721 sayılı ve “12” no’lu kararı ile güncellenmiştir.)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

Madde 1 - (1) Bu yönergenin amacı; Tıp Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi ve Yabancı Dil Hazırlık programları hariç, Sakarya Üniversitesinin lisans ve ön lisans eğitimi yapılan tüm örgün ve uzaktan eğitim programlarının ölçme ve değerlendirme süreçlerinde, ölçmenin hangi esaslara göre yapılacağını ve mutlak başarı puanlarından harfli başarı notlarına geçişte kullanılacak değerlendirme sistemlerine ilişkin esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 - (1) Bu yönerge; Tıp Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi ve Yabancı Dil Hazırlık programları hariç, Sakarya Üniversitesinin lisans ve ön lisans eğitimi yapılan tüm örgün ve uzaktan eğitim programlarının ölçme ve değerlendirme süreçlerinde, ölçme yapılırken kullanılacak esasların özelliklerini ve değerlendirme esnasında mutlak başarı puanlarından harfli başarı notlarına geçişte kullanılacak değerlendirme sistemlerine ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

Madde 3 - (1) Bu yönerge, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 14 üncü maddesine ve Sakarya Üniversitesi Lisans ve Ön Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve Kısaltmalar

Madde 4 - (1) Bu yönergede yer alan;

- a) EBS: Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilgi Sistemini,
- b) EBDS: Esnek Bağlı Değerlendirme Sistemini,
- c) İlgili Ders: Değerlendirmesi yapılacak dersi,
- ç) İlgili Bölüm/Program Başkanı: Değerlendirmesi yapılacak dersin verildiği bölümün/Programın başkanını,
- d) İlgili Öğretim Elemanı: İlgili dersin en az bir grubunda eğitimden sorumlu öğretim elemanını,
- e) İlgili Dersin Koordinatörü: İlgili dersin yönetiminden ve değerlendirilmesinden sorumlu olan, ilgili Bölüm/Program başkanlığınca görevlendirilmiş ve EBS’den ilan edilmiş ilgili öğretim elemanını,
- f) Rektör: Sakarya Üniversitesi Rektörünü,
- g) Senato: Sakarya Üniversitesi Senatosunu,
- ğ) SABİS: Sakarya Üniversitesi Bilgi Sistemini,
- h) Tüm Grup: Aynı bölümün/programın, aynı kodlu ve adlı ilgili dersini alan öğrencileri, eğer öğrenciler ilgili dersin koordinatörünün kararı ile ayrı değerlendirme gruplarına ayrılmışsa ayrılan grupta birlikte değerlendirmesi yapılacak tüm öğrencileri,
- i) N : Tüm gruptaki öğrenci sayısını,
- i) MBP (X_i): Mutlak başarı puanı. 100 puan üzerinden, ilgili dersin tüm grubundaki bir

öğrencinin dönem içi ve dönem sonu sınav puanları ile hesaplanan ağırlıklı mutlak başarı puanını,

- j) Nihai Grup: Değerlendirmesi yapılacak tüm gruptaki devam şartını sağlamış, dönem sonu sınavına girmiş öğrencileri,
- k) n : Nihai gruptaki öğrenci sayısını,
- l) MBPO ($\bar{X}$): Nihai grubun mutlak başarı puanlarının ortalamasını,
- m) $\bar{X}_B$: İlgili dersin koordinatörü tarafından belirlenen bağıl ortalamayı,
- n) $X_{\max}^B$: İlgili dersin koordinatörü tarafından belirlenen bağıl not üst limitini,
- o) $X_{\max}$: İlgili dersin nihai grubundaki mutlak başarı puanlarının en büyüğünü,
- ö) s : Nihai gruptaki öğrenciler için MBP üzerinden hesaplanan standart sapmayı,
- p) S_B : Bağıl Balans Formülü (Prof. Dr. Yılmaz Özkan tarafından geliştirilen ve EBDS'ne esneklik sağlayan Formül),
- r) Z_i : Z skorlarını,
- s) T_i : T skorlarını,
- ş) Başarı Notu: Kullanılan değerlendirmelere göre hesaplanmış olan başarı puanını, harfli başarı notuna karşılık gelen notu, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Ölçmeye İlişkin Esaslar

Sınav Türleri

Madde 5- Bir ders için yarıyıl/yıl içi ölçme faaliyetleri; ara sınav, kısa sınav, ödev, sözlü sınav, proje/tasarım, performans görevi (uygulama, laboratuvar, atölye, seminer, arazi çalışması), iş sağlığı ve güvenliği sınavı (İSG) etkinliklerinden oluşur.

Ölçme Sayısı ve Oranlar

Madde 6- Yarıyıl/yıl sonunda Yeterli/Yetersiz şeklinde değerlendirilen dersler hariç, bir ders için yarıyıl/yıl içi ölçmesinde en az bir ölçme faaliyeti yapılması zorunludur. Ancak derslerin özelliğine göre, Bölüm ve ilgili birimin Kurul kararı ile değiştirilebilir. Yıllık faaliyetlerinden her birinin, yıllık toplam başarı oranına etkisi %10'dan az olamaz.

Madde 7- Yarıyıl/yıl içi ve yarıyıl/yılsonu (final) ölçme sonuçlarının başarı notuna katkı oranları (ağırlıkları) eğitim-öğretim yılı başlamadan önce dersin koordinatörü tarafından belirlenir ve değerlendirme yapılırken bu oranlar esas alınır.

Madde 8- Yarıyıl/yıl içi değerlendirmesinde belirlenmiş sınavların başarı notuna katkısı en az %40 dır. Yarıyıl/yılsonu sınavının da başarı notuna katkısı en az %40'dır.

Madde 9- Her bir yarıyıl/yıl içi ve yarıyıl/yıl sonu ölçme notları 100 puan üzerinden verilir. Ölçme sonuçlarına harfli başarı notu verilmez. Harfli başarı notu verme işlemi, yarıyıl/yıl sonu sınavı dâhil tüm ölçme faaliyetleri tamamlandıktan sonra verilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Değerlendirmeye İlişkin Esaslar

İlgili Ders Koordinatörü ve İlgili Öğretim Elemanının Değerlendirme Görevi

Madde 10 - (1) Aynı bölümün/programın aynı kodlu ve adlı dersini alan tüm ders gruplarındaki öğrenciler tüm grubu oluşturur. Bu grubun değerlendirmesi, ilgili dersin koordinatörü tarafından yapılır. Ancak, ilgili dersin koordinatörü ilgili öğretim elemanlarının da görüşünü alarak dersin bazı gruplarını tüm gruptan ayırıp onların ayrı bir/birer tüm grup olarak değerlendirilmesi kararını alabilir, gruplar arasında oluşabilecek değerlendirme farklılıklarını takip etmekle yükümlüdür. Bu şekilde oluşan yeni tüm grubun/grupların değerlendirmesi ilgili

öğretim elemanı/elemanları tarafından yapılır. Gruplara ayırma kararının derse yazılma haftasından önce tamamlanması gerekir.

(2) Harfli başarı notlarını içeren yarıyıl/yılsonu başarı listeleri her grup için ayrı ayrı ilgili öğretim elemanı tarafından imzalanarak ilgili bölüm/program başkanlığına iki nüsha olarak teslim edilir.

Öğrenci Mutlak Başarı Puanlarından Harfli Başarı Notlarına Geçiş

Madde 11 – (1) Bitirme Ödevi/Çalışması, Tasarım/Proje, Staj, İş Yeri Uygulamaları ve Senatonun uygun göreceği diğer derslerde EBDS kullanılmaz. Bu derslerde harfli başarı notları öğrencilerin MBP'leri dikkate alınarak bu Yönergenin 12 inci maddesinin 11 inci fıkrasında verilen Tablo 1'e göre verilir.

(2) Tüm gruptaki öğrenciler için MBP'ler EBS'den ilan edilmiş ölçme faaliyetleri ve bunlara ilişkin ağırlıklar kullanılarak hesaplanır.

(3) Devam şartını sağlamadığı için nihai grupta olmayan tüm gruptaki öğrencilere bu Yönergenin 12 inci maddesinin 11 inci fıkrasında verilen Tablo 1'e dayalı olarak DZ harfli başarı notu atanır.

(4) Devam şartını sağlamış, fakat dönem sonu sınavına girmedığı için nihai grupta olmayan tüm gruptaki öğrencilere bu Yönergenin 12 inci maddesinin 11 inci fıkrasında verilen Tablo 1'e dayalı olarak GR harfli başarı notu atanır.

(5) Nihai grupta olup, mutlak başarı puanı 40'ın altında kalan öğrencilere bu Yönergenin 12 inci maddesinin 11 inci fıkrasında verilen Tablo 1'e dayalı olarak FF harfli başarısız notu verilir.

(6) Üç Ders Sınavlarında EBDS kullanılmaz. Harfli başarı notları öğrencilerin MBP'leri dikkate alınarak bu Yönergenin 12 inci maddesinin 11 inci fıkrasında verilen Tablo 1'e dayalı olarak elde edilir.

(7) Muafiyet Sınavı ve Önceki Öğrenmelerin Tanınması Sınavlarının değerlendirilmesinde EBDS kullanılmaz. Değerlendirme "Önceki Öğrenmelerin Tanınması Senato Esasları"nda belirtildiği şekilde uygulanır.

(8) İlgili dersin koordinatörü tarafından belirlenen $X_{\max}^B$ değeri $X_{\max}$ değerinden daha küçük olarak belirlenemez.

(9) Nihai gruptaki öğrenci sayısı $n < 10$ olması durumunda harfli başarı notları Madde 12 - (11)'de verilen Tablo 1'e dayalı olarak mutlak elde edilir. Ders koordinatörü gerekli gördüğü takdirde bağıl değerlendirme yapabilir.

(10) Nihai grupta olup, final sınav puanı 40'ın altında kalan öğrencilerin bağıl harf notu FF ise dönem sonu harf notu olarak FF başarısız notu, bağıl harf notu FD veya daha yüksek ise dönem sonu harf notu olarak FD başarısız notu verilir.

Esnek Bağıl Değerlendirme Sisteminin Uygulanma Adımları

Madde 12 – (1) Tüm grubu oluşturan öğrenciler ve bu grubun öğrenci sayısı (N) belirlenir.

(2) EBS'den ilan edilmiş ölçme faaliyetleri ve bunlara ilişkin ağırlıklar kullanılarak tüm gruptaki öğrenciler için mutlak başarı puanları (X_i) hesaplanır.

(3) Aritmetik işlemlerde yuvarlama yapılmaz, ancak hesap sonucu gösterilirken virgülden sonra iki haneye yuvarlanarak gösterilir. Harfli başarı notuna dönüştürme işlemi bu iki haneli gösterime göre yapılır. Burada yuvarlama işlemi şöyle yapılır: Virgülden sonraki üçüncü hane dikkate alınır; üçüncü hane beşten küçükse ikinci haneye dokunulmaz, üçüncü hane beş veya

beşten büyükse ikinci hane bir artırılır.

(4) Tüm gruptaki öğrencilerden dersin devam şartını sağlamayanlar veya dönem sonu sınavına girmeyenler çıkarılarak oluşan nihai gruptaki öğrenciler ve öğrenci sayısı (n) belirlenir.

(5) İlgili n öğrencilik nihai gruba ilişkin mutlak başarı puanları ortalaması aşağıdaki bağıntı ile hesaplanır:

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n X_i}{n}$$

(6) İlgili n öğrencilik nihai grubun standart sapması aşağıdaki bağıntı ile hesaplanır:

$$s = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2}{n-1}}$$

(7) Nihai gruptaki öğrenciler için aşağıdaki bağıntı ile Z skorları hesaplanır:

$$Z_i = \frac{X_i - \bar{X}}{s} \quad (i = 1, 2, \dots, n)$$

(8) Bağlı Balans Formülü kullanılarak S_B hesaplanır:

$$S_B = \frac{X_{\max}^B - \bar{X}_B}{(X_{\max} - \bar{X})/s}$$

(9) Nihai gruptaki tüm öğrenciler için aşağıdaki bağıntı ile T skorları hesaplanır:

$$T_i = (S_B \times Z_i) + \bar{X}_B \quad (i = 1, 2, \dots, n)$$

Bağlı aritmetik ortalama ilgili dersin koordinatörü tarafından belirlenir.

(10) İlgili dersin tüm grubunda olup, nihai grubunda olmayan öğrencilere bu Yönergenin 11 inci maddesinin sırasıyla 3 üncü ve 4 üncü fıkraları gereği harfli başarı notları atanır. Daha sonra nihai grupta olan öğrencilere bu Yönergenin 11 inci maddesinin 5 inci ve 10 uncu fıkrası gereği harfli başarı notları atanır. Son olarak nihai grupta harfli başarı notu atanmamış geri kalan öğrencilere bu Yönergenin 11'inci maddesinin 9'uncu fıkrasında hesaplanan T skorları dikkate alınarak bu Yönergenin 12'inci maddesinin 11 inci fıkrasında bulunan Tablo 1'deki aralıklara göre harfli başarı notları atanır.

(11) Tablo 1: Harfli Başarı Notları Tablosu

Başarı Derecesi	Başarı Notu	Harfli Başarı Notu	Katsayı
Pekiyi	90,00 – 100,00	AA	4.00
İyi-Pekiyi	85,00 - 89,99	BA	3.50
İyi	80,00 - 84,99	BB	3.00
Orta-İyi	75,00 - 79,99	CB	2.50
Orta	65,00 - 74,99	CC	2.00
Zayıf-Orta	58,00 - 64,99	DC	1.50
Zayıf	50,00 - 57,99	DD	1.00
Başarısız	40,00 - 49,99	FD	0.50
Başarısız	0 - 39,99	FF	0.00
Devamsız	--	DZ	0.00
Sınava Girmede	--	GR	0.00
Yeterli	--	YT	--
Yetersiz	--	YZ	--
Muaf	--	MU	--
Eksik	--	E	--

(12) SABİS Akademik Bilgi Sisteminde EBDS uygulaması için;

- $X_{\max}^B$ nin varsayılan değeri 100,
- $\bar{X}_B$ nin varsayılan değeri, $\bar{X} < 65$ ise $\bar{X} + s$ ($\bar{X} + s > 65$ ise 65 olarak alınır), $\bar{X} \geq 65$ ise $\bar{X}$ olarak alınır.
- $\bar{X}_B$, İlgili dersin koordinatörü tarafından, varsayılan $\bar{X}_B$ değeri ile $X_{\max}$ arasında, $X_{\max}^B$ ise $X_{\max}$ ile 100 arasında olacak şekilde değiştirilebilir ve hesaplama sonucu harfli başarı notları elde edilir.

(13) Yarıyıl/yılsonu değerlendirmesi sonrasında elde edilen dağılıma ilişkin; mutlak aritmetik ortalama, bağıl aritmetik ortalama, mutlak standart sapma, bağıl standart sapma, mutlak en büyük değer, bağıl en büyük değerler ayrıca, öğrencilere ilişkin; yıl içi ölçme faaliyetlerine ilişkin notlar, yıl sonu sınavı notları, mutlak başarı notu, bağıl başarı notu, mutlak harfli başarı notu ve bağıl harfli başarı notu, bağıl harfli başarı notlarının dağılımı SABİS’de elektronik olarak arşivlenir. Değerlendirme sonucunda son hal verildikten sonra oluşturulan “Ders Başarı Listesinde yıl içi ölçme faaliyetlerine ilişkin notlar, yıl sonu sınavı notları, mutlak başarı notu, harfli başarı notu (bağıl değerlendirme sonucu hesaplanan), harfli başarı notlarının dağılımı, ayrıca, liste eki olarak bir tabloda toplam öğrenci sayısı, mutlak aritmetik ortalama ve mutlak standart sapma belirtilir.

İtiraz ve Diğer Durumlar

Madde 13 - (1) Öğrenci itirazı sonucunda maddi hata nedeniyle not değişikliğinin bağıl değerlendirme işlemlerinden sonra olması durumunda, öğrencinin harfli başarı notu; yeniden hesaplanacak MBP’nın yarıyıl/yıl sonu sınavı sonucunda oluşan bağıl dağılımdaki yerine göre belirlenir. Bu amaçla bu Yönergenin 12 inci maddesinden faydalanılır.

(2) Yarıyıl/yılsonu sınavı için mazeret sınavı verilmesi veya bir derste bütünleme sınavı uygulanması halinde yeniden bağıl değerlendirme yapılmaz. Bu sınavlara katılan öğrenciler için yarıyıl/yılsonu sınavı notu yerine, yapılan mazeret veya bütünleme sınav notu kullanılarak yeniden MBP hesabı yapılır. Öğrencinin harfli başarı notu; yeni MBP’nın yarıyıl/yılsonu sınavı sonucunda oluşan bağıl dağılımdaki yerine göre belirlenir. Bu amaçla bu Yönergenin 12 inci maddesinden faydalanılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Uyuşmazlık Halleri

Madde 14 - (1) Bu yönerge ile ilgili eğitim birimlerinin mevzuatları arasında uyumsuzluk olması veya belirsiz durumların oluşması halinde yapılacak işleme Senato karar verir.

Yürürlük

Madde 15 - (1) Bu yönerge Sakarya Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 16 - (1) Bu yönerge hükümlerini Sakarya Üniversitesi Rektörü yürütür.